

ПОБЕРЕЖНИЙ Дмитро<https://orcid.org/0000-0002-4789-9848>

Доктор філософії, старший викладач
кафедри іноземних мов і методики викладання,
соціально-гуманітарний факультет,
Бердянський державний педагогічний університет
(Харків, Україна) E-mail: worklghtbm@gmail.com

БАРАН Уляна<https://orcid.org/0000-0002-2902-321X>

Кандидат філологічних наук, доцент
кафедри іноземних мов і методики викладання,
соціально-гуманітарний факультет
Бердянський державний педагогічний університет
(Донецьк, Україна) E-mail: baran.ulyana@gmail.com

МЕТОДИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОЦІАЛЬНОЇ МЕРЕЖІ «ФЕЙСБУК» У ФОРМУВАННІ ЛЕКСИЧНИХ НАВИЧОК АНГЛІЙСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ

У статті розкрито методичний потенціал та прикладні аспекти використання соціальної мережі «Фейсбук» як високоефективного цифрового інструменту для формування та вдосконалення лексичних навичок англійської та німецької мов у студентів філологічних спеціальностей. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку інноваційних форматів дистанційного та змішаного навчання в умовах кризи і воєнного стану, що дозволяють мінімізувати освітні втрати.

Мета роботи полягає у комплексному теоретичному обґрунтуванні та практичній перевірці методичних можливостей інтерфейсу платформи «Фейсбук», а також її інтегрованих і зовнішніх додатків для інтенсифікації процесу опанування іноземної лексики.

Методологія дослідження базується на концептуальних ідеях теорії пізнання та принципах лінгводидактики (науковості, цілісності, інтегративності). У ході роботи застосовано комплекс методів: аналіз наукової літератури для дефініції понятійно-категоріального апарату; методи теоретичного аналізу, зіставлення та систематизації для класифікації інструментів платформи; метод суцільної вибірки та методичного моделювання при розробці прикладних вправ.

Наукова новизна одержаних результатів увиразнюється тим, що соціальна мережа «Фейсбук» вперше стає об'єктом цілісного фахового аналізу саме в контексті паралельного вдосконалення англійськомовних та німецькомовних лексичних навичок. Автором деталізовано класифікацію інструментів платформи на три рівні: внутрішній інтерфейс (пости, статуси, чати), інтегровані навчальні додатки та зовнішні інтерактивні ресурси. Вперше запропоновано систему авторських вправ («Лексичний марафон», «Візуальний диктант», «Role-play Chat»), адаптованих до конкретних технічних можливостей платформи.

Висновки. Доведено, що архітектура Facebook створює унікальну екосистему для розвитку рецептивних та продуктивних лексичних навичок через персоналізацію навчання та підвищення мотивації. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що вбудовані елементи (Share, Note, Status) є ефективними для створення контекстуальних вправ на вживання ідіом та колокацій. Інтегровані додатки (Quiz Planet, Word Search) стимулюють механізми рецептивного впізнання та орфографічної пильності. Зовнішні додатки, як от «Learn German – A Game A Day», забезпечують розвиток навичок аудіювання та граматично правильного вживання лексем. Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні методичного потенціалу аналізованих додатків і архітектури на адаптивність навчального контенту в робочих програмах різних вікових груп із залученням педагогічного експерименту.

Ключові слова: соціальна мережа «Фейсбук», лексичні навички, цифрові інструменти навчання, дистанційна освіта, методичні вправи.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими або практичними завданнями. В умовах військового стану, коли значна кількість закладів середньої освіти і вищої освіти (ЗВО) працює дистанційно або за змішаною формою, спостерігаються суттєві зміни в реалізації робочих програм з іншомовного навчання, що створює виклики у вдосконаленні лексичних навичок. Серед ефективних альтернативних засобів розвитку лексичних умінь, які б студенти могли використовувати незалежно від обставин, є нейронні мережі, чат-боти, мобільні додатки, а також архітектура і додатки соціальних мереж, залучення яких дозволяє уникнути освітніх втрат і досягнути освітніх цілей в умовах імплементації актуальних форматів навчання. Актуальність дослідження увиразнюється тим, що соціальна мережа «Фейсбук» вперше стає об'єктом комплексного фахового дослідження вдосконалення як англomовних, так і німецькомовних лексичних навичок.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми. Дослідницький інтерес до освітнього потенціалу мережі Facebook об'єднує зусилля лінгвістів та методистів як в Україні, так і за її межами, перетворюючи це питання на один із прогресивних векторів сучасних наукових розвідок. Серед питань, які дістали висвітлення у вітчизняній науці, проблеми використання соціальної мережі фейсбук у формуванні іншомовних навичок розкриті в актуальних працях О. Биконі, Д. Побережного, О. Лисицької, С. Микитюк, О. Складенко, О. Колісниченко, О. Ткачик та інших вчених [1-14]. У дослідженні фейсбуку як середовища для вивчення мови також висновується, що соціальна мережа є позитивним інструментом для комунікації та взаємодії, який використовують учні, що вивчають англійську як другу мову (ESL), у провінції Сінд, що допомагає покращити навички англійської мови серед учнів, включаючи читання, письмо, словниковий запас та граматику, шляхом впровадження орієнтованого на учня підходу [10]. За результатами експериментальних досліджень, вищі бали успішності порівняно з контрольною групою в рамках розширення словникового запасу, підвищення рівня граматики англійської мови, розвитку інтерактивних навичок, управління дискурсом та вимовою отримали члени експериментальної групи [11; 12].

Формулювання мети статті. Мета роботи полягає у комплексному теоретичному обґрунтуванні та практичній перевірці методичних можливостей інтерфейсу платформи «Фейсбук», а також її інтегрованих і зовнішніх додатків для інтенсифікації процесу опанування іншомовної лексики.

Висвітлення процедури теоретико-методологічного та/або експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження. Методологія дослідження базується на концептуальних ідеях теорії пізнання та принципах лінгводидактики (науковості, цілісності, інтегративності). У ході роботи застосовано комплекс методів: аналіз наукової літератури для дефініції понятійно-категоріального апарату; методи теоретичного аналізу, зіставлення та систематизації для класифікації інструментів платформи; метод суцільної вибірки та методичного моделювання при розробці прикладних вправ; теоретичні (аналіз, синтез, узагальнення наукових джерел і педагогічного досвіду), емпіричні (спостереження за процесом відтворення), праксиметричні (розробка й апробація методичних прийомів), порівняльно-аналітичні (оцінювання результативності різних форм і методів навчальної діяльності). Методологічною основою роботи стали положення компетентнісного, культурологічного та практикоорієнтованого підходів до мовної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Застосування ІКТ у поєднанні з мережею Інтернет дає змогу досягти максимальної ефективності в педагогічній діяльності. Глобальна мережа Інтернет пропонує своїм користувачам розмаїття інформації та ресурсів. Можливості використання цієї інформативної бази величезні, оскільки створюються умови для отримання будь-якої інформації, що знаходиться у будь-якій точці земної кулі, а саме: країнознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів, необхідну літературу тощо, які можна вдало й ефективно використовувати у підготовці дидактичних матеріалів уроків на будь-яких етапах вивчення іноземної мови, зокрема, розвитку лексичних навичок.

Питання вивчення лексики викликає великий інтерес серед лінгвістів і є предметом численних науково-дослідних робіт. Багато дослідників, які займаються проблемою оволодіння лексичними навичками, вказують на їхню складність і структурованість. Так, наприклад, С. Ніколаєва виділяє три основні компоненти лексичної навички: 1) викликання лексичної одиниці з пам'яті; 2) поєднання лексичної одиниці з попередніми і наступними одиницями; 3) визначення відповідності вибору лексичної одиниці контексту [4, 11].

Традиційно в методиці виділяють дві групи лексичних навичок, а саме: продуктивні, тобто навички вибору вживання слів у мові і письмі, та рецептивні, які передбачають впізнання і розуміння слів при читанні і аудіюванні. Розвиток навичок розпізнавання і вживання в

мові лексичних одиниць, які обслуговують ситуації в межах тематики базової та старшої школи, а також найбільш поширених стійких словосполучень, реплік-кліше мовного етикету, характерних для культури країн мови, що вивчається, і розвиток навичок роботи зі словниками, є основою методології комплексного навчання англійської мови з метою досягнення максимального комунікативного результату у ситуаціях міжмовного спілкування, втім, дослідження цифрових інструментів їх розвитку тривають.

Сучасні соціальні мережі вийшли далеко за межі встановлення відносин між індивідами, це особлива екосистема, в якій спостерігається складне переплетення жанрів [5]. Ці соціальні медіа формують спільноти, що взаємодіють навколо певного типу контенту. Текстові повідомлення (пости) та коментарі, цифрові фотографії та відеоролики й дані, отримані за допомогою будь-яких взаємодій онлайн, є життєвою основою екосистеми соціальних мереж.

Можливості інтерфейсу платформи «Фейсбук»

Facebook – найбільша соціальна мережа, яка має приблизно мільярд користувачів, і вона дозволяє людям спілкуватися один з одним, обговорювати інтереси та приєднуватися до груп, найпопулярніша соціальна платформа в Інтернеті [14]. Окрім зростання кількості доступних мов, соціальна мережа «Фейсбук» стає дедалі популярнішою для академічних цілей серед людей загалом та серед студентів зокрема.

Як застосунок технології Web 2.0, соціальна мережа «Фейсбук» вважається однією з впливових соціальних мереж, яка сьогодні широко поширена в освітніх цілях. Вчитель та інші студенти також можуть коментувати та надавати відгуки про роботу інших студентів синхронно або асинхронно, тому студентам не потрібно здавати роботу та усно просити викладача про виправлення. Така миттєва взаємодія та зворотний зв'язок можуть підвищити мотивацію в комфортному навчальному середовищі та зменшити присутність викладача, яка іноді викликає у студентів почуття страху.

Використання функціоналу соціальної мережі «Фейсбук» для формування лексичних навичок дозволяє перенести навчання у природне для студентів середовище, підвищуючи їхню мотивацію і сконцентрованість на освітньому процесі. Конкретні технічні можливості платформи доцільно використовувати для розвитку конкретних лексичних навичок за допомогою пропонованих видів вправ. Наведемо приклади вправ для англійської та німецької мов, адаптовані під конкретні технічні можливості платформи.

Багато функцій, що пропонуються як частина платформи, можуть використовуватися користувачами для полегшення взаємодії. Якщо проаналізувати глибше, деякі з них можна використовувати як навчальні медіа. Досліджено, що не виключенням є і соціальна мережа «Фейсбук», якій притаманні деякі специфічні технічні функції, характерні саме для навчальних медіа [10; 12].

a. Facebook Share.

Facebook Share/link («Поділитися/поділитися посиланням») – це базова функція соціальної мережі «Фейсбук». За допомогою цієї функції вчитель може шукати вебсайти або зображення, пов'язані з вивченням англійської мови, а потім ділитися ними на сторінці чи у стрічці, щоб учні мали можливість їх переглядати.

За допомогою цієї функції можливо надавати вправу «Візуальний словник» – це метод вивчення нових слів (іноземних або складних термінів), де замість перекладу використовується зображення, що асоціюється зі словом. Вона допомагає швидше запам'ятовувати лексику, поєднуючи текстову інформацію з візуальним образом, розвиває рецептивні та продуктивні навички.

Приклади вправ

1) Вчитель демонструє інфографіку на тему «Зміна клімату». Учні повинні знайти та перерахувати 5 складних іменників (наприклад, парниковий ефект) на зображенні.

2) Вчитель показує фотографію торгового центру. Учні коментують фотографію реченнями на кшталт: «Я бачу яблуко» (вправа на знахідний відмінок *Akkusativ*) та назвою продукту за кольорами.

b. Facebook Quiz

Цю функцію можна використовувати для проведення онлайн-вікторин. Вчитель може легко створити свою вікторину, а потім попросити всіх учнів виконати її. Вчителі можуть замінити завдання у формі запитань, створивши вікторину, у цій вікторині вчителі також можуть виставляти бали, отримані учнями, на основі їхніх відповідей. Ця функція може бути корисною при створенні вправ на закріплення синонімів, антонімів та колокацій.

Приклади вправ

1) Вікторина з вибором однієї правильної відповіді, що зосереджена на фразових дієсловах (наприклад, look up або look up for).

2) Тест на знання функцій дієслів (керування дієслів). Наприклад: Ich warte auf/für den Bus.

c. Facebook Note

За допомогою цієї функції вчитель може спонукати своїх учнів обговорювати певні теми. Вчитель просто робить нотатку на стіні, а потім позначає її для всіх своїх учнів з метою спровокувати обговорення.

Приклади вправ

1) Вчитель публікує «Примітку» з нудним текстом, використовуючи слова на кшталт «добре» або «погано». Учні повинні переписати речення в коментарях, використовуючи складнішу лексику (чудовий, жахливий; англ. splendid, atrocious).

2) Вчитель готує нотатку на тему «подорожі». Кожен учень повинен написати коментар, використовуючи щонайменше три прикметники із заданого списку (розслаблюючий, захопливий, виснажливий, нім. erholsam, spannend, anstrengend).

3) Огляд літератури. Учні можуть публікувати свої огляди книг, щоб вчителі та інші учні могли їх читати в класі одночасно. Якщо це проектна робота і вправа, що рецензується колегами, учням легше отримувати доступ до газет один одного онлайн.

d. Up To Date Status

Оновлення статусу, також відоме як публікація, – це інформація, яку створюють та публікують. Завдяки статусу «Актуально» вчителі можуть нагадувати учням про матеріал, який потрібно вивчити на наступних зустрічах, надавати стимул або створювати форум для обговорення за допомогою «коментарів», щоб учні були зацікавлені в дискусії. Таким чином, контекст слугує сприйняттю і засвоєнню лексичних одиниць, а вправи допомагають покращити продуктивні навички.

Приклади вправ

1) Вправа «Ідіома дня». Вчитель оновлює статус: «I'm feeling under the weather today». («Мені сьогодні погано»). Учні повинні вгадати значення та написати речення про випадок, коли вони почувалися саме так.

2) Статус: «Тримаю за тебе кулачки!» Студенти повинні відповісти німецькою, в якій ситуації використовується цей вираз (наприклад, перед іспитом).

f. Forum, message and chatting

Ці функції також можуть бути засобом для обговорення між учнями з вчителями та учнями з учнями. За допомогою служб обміну повідомленнями вчителі можуть надавати завдання або рекомендації щодо ресурсів, до яких учні мають доступ в мережі Інтернет. Завдяки функції чату вчителі та учні можуть організувати обговорення подій із запитаннями та відповідями, або розпочати обговорення з учнями завдань вчителя, навіть якщо учень знаходиться в іншому місці.

Формування навичок діалогічного мовлення та використання формул мовленнєвого етикету можливе саме за допомогою цих функцій.

Приклади вправ

1) Вправа «Role-play Chat». «Обслуговування клієнтів». У приватному чаті викладач виступає в ролі офіціанта, а учень повинен «замовити їжу», використовуючи специфічну ввічливу лексику (I would like, could I have).

2) «Запис на прийом». Вчитель та учень розмовляють, щоб домовитися про прийом до лікаря. У завданні міститься умова використовувати лексичні одиниці за темою, наприклад, *verschieben, absagen, passt mir*.

Отже, архітектоніка соціальної мережі «Фейсбук» поєднує низку технічних вбудованих функцій та сервісів, ефективних для організації вправ на формування лексичних компетенцій, розвиток рецептивних і продуктивних лексичних навичок. Серед вправ, які дозволяють розвивати лексичні навички і пов'язані з вбудованими функціями, синхронні рольові вправи («Обслуговування клієнтів», «Запис на прийом до лікаря»), асинхронні вправи («Ідіома дня», «Тримаю за тебе кулачки», огляд літератури, коментування примітки), синхронні вікторини і тести.

Внутрішні додатки соціальної мережі «Фейсбук». Соціальна мережа «Фейсбук» – це платформа, що складається з низки не лише вбудованих, але й інтегрованих, внутрішніх і зовнішніх компонентів. До цих компонентів належать додатки та ігри. Серед додатків, інтегрованих безпосередньо в соціальній мережі, та які можна використовувати для вивчення англійської та німецької мови, слід зазначити *Guess the Word: 2 Pics 1 Word*, *Quiz Your English*, *Quiz Planet*, *Fun with English*, *Word Search Challenge*, *Parrot Puzzle* тощо, а отже характеризуються домінуванням формату вікторини.

Тематично вікторина має на меті допомогти учням краще оволодіти розмовною іноземною (насамперед англійською та німецькою) мовою для використання в повсякденних ситуаціях – на роботі, вдома, на вулиці та навіть у класі. Подання вправ у застосунках організовано в такий спосіб, аби стимулювати інтелектуальний розвиток користувачів, покращити рецептивні і продуктивні навички, розширити словникового запас щоденного використання. Останній фактор має особливе значення для тих, хто навчається асинхронно або в змішаному форматі, студенти, які в середньому мають обмежений досвід щоденного спілкування з носіями мови.

Використання ігрових застосунків у форматі вікторин дозволяє ефективно працювати над лексичною компетенцією, оскільки вони поєднують візуалізацію, контекст та елемент змагання.

Використання мобільних вікторин з інструментарію внутрішніх додатків соціальної мережі «Фейсбук» стимулює насамперед механізми *рецептивного впізнавання* (recognition), сприяючи швидкому переходу лексичних одиниць із потенційного словникового запасу до активного сприйняття. Серед *рецептивних навичок*, які розвиваються найбільше під час використання додатків, слід зазначити ідентифікацію значень через візуалізацію (розпізнавання зв'язку між графічним образом, картинкою, та словом, наприклад, у *Guess the Word*), контекстуальна здогадка (здатність визначати значення слова за супутніми ознаками або в межах тематичної категорії, як в додатку *Quiz Planet*), диференціація синонімів та антонімів (впізнавання нюансів значень при виборі правильної відповіді з кількох варіантів), орфографічна пильність (розпізнавання правильного написання слова серед буквеного шуму, насамперед, у додатку *Word Search Challenge*), а також аудіальне впізнавання, сприйняття лексем на слух, якщо застосунок має озвучку (*Quiz Your English*).

Продуктивні навички полягають насамперед в здатності самостійно викликати слово в пам'яті і використовувати його. До навичок, що безпосередньо задіяні під час роботи в застосунках, слід віднести швидкий пошук потрібного слова в пам'яті для розв'язання задачі за лімітований час, навички побудови нових слів із наявних літер або частин, навички самостійного відтворення графічної форми слова, а також використання вивчених слів для опису нових понять і метафор.

1. Вправа «Зворотний переклад та дефініція»

Додаток: *Guess the Word: 2 Pics 1 Word*

•Завдання: Після того, як студент відгадав слово (наприклад, «Handbag»), він має сформулювати дефініцію цією мовою: «*A bag that is held in the hand or on the arm*».

•Для німецької: додаток і вправа є найкращим засобом для вивчення складних іменників (Komposita). Студент розкладає слово на компоненти та пояснює їх: *Handschuh = Hand + Schuh*.

2. Вправа «Тематичний кластер»

Додаток: *Quiz Planet* або *Quiz Your English*

•Завдання: Після проходження раунду на певну тему (наприклад, "Science" або "Nature"), студент виписує 5 нових слів і складає з ними коротке зв'язне повідомлення (3-4 речення) про свої вподобання або професійну діяльність.

3. Вправа «Пошук та речення»

Додаток: *Word Search Challenge*

•Завдання: Знайшовши слово у сітці літер, студент повинен не просто його відмітити, а скласти з ним речення у певному часі (наприклад, Present Perfect для англійської або Perfekt для німецької). Це переводить пасивне впізнавання у продуктивне використання.

4. Вправа «Лексичний марафон»

Додаток: *Parrot Puzzle*

•Завдання: Студенти змагаються парами. Один грає в пазл, інший фіксує всі зібрані слова. Після завершення рівня вони мають за 1 хвилину знайти до кожного слова синонім або антонім (наприклад: *big – large/small; schnell – rasch/langsam*).

5. Вправа «Візуальний диктант»

Додаток: *Fun with English*

▪Завдання: Студент проходить рівень, робить скріншот результату (де є зображення без підписів) і надсилає колезі. Колега має підписати всі об'єкти на скріншоті, використовуючи артиклі (що критично важливо для німецької мови: *der/die/das*).

Зовнішні додатки соціальної мережі «Фейсбук»

Серед інструментів, які пропонує соціальна мережа «Фейсбук» для формування іншомовної компетенції, є як вбудовані, інтегровані компоненти, так і зовнішні, доступ до яких можливий через платформу з переходом на зовнішні веб-ресурси. До таких зовнішніх додатків належать застосунки спільноти Learn German – A Game A Day.

Рис. 1. Інтерфейс спільноти Learn German – A Game A Day

На скріншоті зображено головну сторінку публічної спільноти у фейсбуці під назвою Learn German - A Game A Day (@germanlanguagegames), яка спеціалізується на інтерактивному навчанні німецької мови. На видному місці розташована синя кнопка Play game, що веде на зовнішній ресурс із вправами, а також стандартні кнопки Message та Follow.

Зазначимо вправи, які дозволяють розвинути лексичні уміння.

A1. Kaufen, Zahlen: розвиває рецептивну навичку розрізнення числівників та торговельної термінології на слух і продуктивну навичку самостійної побудови фрази під час розрахунку; *приклад вправи: співвіднесення почутої суми з графічним цифровим еквівалентом та вибір правильної форми дієслова zahlen.*

A1. Months of the Year: розвиває рецептивну навичку впізнавання часових маркерів у потоці мовлення та продуктивну навичку правильного орфографічного відтворення назв місяців; *приклад вправи: розстановка назв місяців у хронологічній послідовності за звуковим запитом.*

A1. Zu Hause: розвиває рецептивну навичку ідентифікації назв побутових предметів та продуктивну навичку використання тематичного словника для опису житлового простору; *приклад вправи: швидкий переклад назв кімнат та меблів з англійської на німецьку за обмежений час.*

A2. Practice Pronouns (Accusative/Dative): розвиває рецептивну навичку розпізнавання об'єктних відношень у реченні та продуктивну навичку вибору правильної лексичної форми займенника залежно від керування дієслова; *приклад вправи: заповнення пропусків у діалозі, де потрібно обрати між *nich/mir* або *dich/dir* залежно від контексту.*

A2. Mini-Story 5: розвиває рецептивну навичку контекстуальної здогадки значень нових слів у зв'язному тексті та продуктивну навичку відтворення ключових лексем сюжету в межах речення; *приклад вправи: відновлення пропущених слів у розповіді після прослуховування автентичного аудіофрагменту.*

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Упровадження описаних методичних прийомів (зокрема вправ «Лексичний марафон», «Візуальний диктант» та рольових ігор у чатах) забезпечує підвищення мотивації до вивчення англійської та німецької мов, розвиток навичок контекстуальної здогадки, формування культури інтернет-дискурсу іноземною мовою, удосконалення механізмів рецептивного впізнавання та продуктивного вживання лексем у природних ситуаціях спілкування.

Методичні прийоми, засновані на архітектоніці фейсбуку (Share, Note, Status) та використанні інтегрованих ігрових додатків, мають значний потенціал для формування іншомовної лексичної компетентності. Найбільш ефективними є інтерактивні, гейміфіковані та комунікативно-орієнтовані технології, які поєднують навчальну, ігрову та соціальну функції. Вони сприяють подоланню мовного бар'єру, розвитку орфографічної пильності, швидкому виклику слова з пам'яті та адаптації мовленнєвої поведінки до вимог сучасного цифрового середовища.

Перспективним є дослідження питань цифрової трансформації іншомовної освіти, використання алгоритмів штучного інтелекту для персоналізації навчального контенту в соціальних мережах, а також розробка адаптивних робочих програм із залученням мобільних застосунків соціальних мереж для різних вікових груп здобувачів в межах масштабного педагогічного експерименту.

References

1. Биконя О. П. Використання соціальної мережі Facebook як платформи для дистанційного навчання англійської мови студентів немовних спеціальностей. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»*. 2021. Вип. 10(78). С. 156–159. URL: <https://journals.oa.edu.ua/philology/article/view/3201> (дата звернення: 13.04.2026).
Vykonja, O. P. (2021). Vykorystannia sotsialnoi merezhi Facebook yak platformy dlia dystant-siinoho navchannia anhliskoi movy studentiv nemovnykh spetsialnostei [Using the social network Facebook as a platform for distance learning of English for students of non-linguistic specialties]. *Naukovi zapysky Natsionalnogo universytetu «Ostrozka akademii»*. Serii «Filolohiia» [Scientific notes of the National University «Ostroh Academy». Series «Philology»]. 10(78). 156–159. Retrived from: <https://journals.oa.edu.ua/philology/article/view/3201> [in Ukrainian].
2. Лисицька О. П., Микитюк С. О. Використання Facebook для розвитку вмінь усного англійського мовлення майбутніх учителів. *Викладання мов у закладах вищої освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. 2022. № 40. С. 65–78. URL: https://periodicals.karazin.ua/language_teaching/article/view/20854 (дата звернення: 13.04.2026).
Lysytska, O. P., Mykytiuk, S. O. (2022). Vykorystannia Facebook dlia rozvytku vmin usnogo anghlo-movnoho movlennia maibutnykh uchytyeliv [Using Facebook to develop oral English speaking skills of future teachers]. *Vykkladannia mov u zakladakh vyshchoi osvity na suchasnomu etapi. Mizhpredmetni zviazky* [Teaching languages in higher education institutions at the modern stage. Cross-curricular connections]. 40. 65–78. [in Ukrainian].
3. Мартинова Р. Ю. Цілісна загальнометодична модель навчання іноземних мов. Київ: Вища шк., 2004. 454 с.
Martynova, R. Yu. (2004). Tsilisna zahalnometodychna model navchannia inozemnykh mov [A comprehensive general methodological model of teaching foreign languages]. Kyiv: Vyshcha shk. [in Ukrainian].
4. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11–17.
Nikolaieva, S. Yu. (2010). Tsili navchannia inozemnykh mov v aspekti kompetentnisnogo pidkhodu [Objectives of foreign language teaching in the aspect of the competency approach]. *Inozemni movy* [Foreign languages]. 2. 11–17. [in Ukrainian].
5. Побережний Д. О. Лінгвістичний статус Інтернет-дискурсу та його ознаки. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки: Філологічні науки. Мовознавство*. 2020. Вип. 3(407). С. 49–55. URL: <https://lnk.ua/gCDBRUgHc> (дата звернення: 13.04.2026).
Poberezhnyi, D. O. (2020). Linhvistychnyi status Internet-dyskursu ta yoho oznaky [Linguistic status of Internet discourse and its features.]. *Naukovyi visnyk Skhidnoevropeiskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky: Filolohichni nauky. Movoznavstvo* [Scientific Bulletin of the Lesya Ukrainka East European National University: Philological Sciences. Linguistics]. 3(407). 49–55. Retrived from: <https://lnk.ua/gCDBRUgHc> [in Ukrainian].
6. Склярєнко О. Б., Колісніченко О. В. Соціальні мережі як засіб інтенсифікації навчання іноземної мови у закладах вищої освіти (на прикладі Facebook та Instagram). *Академічні студії. Серія: Педагогіка*. 2023. Вип. 2. С. 112–118. URL: <http://academystudies.volnu.edu.ua/index.php/pedagogy/article/view/543> (дата звернення: 13.04.2026).
Skliarenko, O. B., Kolisnichenko, O. V. (2023). Sotsialni merezhi yak zasib intensyfikatsii navchannia inozemnoi movy u zakladakh vyshchoi osvity (na prykladi Facebook ta Instagram) [Social

- networks as a means of intensifying foreign language learning in higher education institutions (on the example of Facebook and Instagram)]. *Akademichni studii. Seria: Pedahohika* [Academic studies. Series: Pedagogy]. 2. 112–118. Retrived from: <http://academstudies.volnu.edu.ua/index.php/pedagogy/article/view/543> [in Ukrainian].
7. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 16–23. URL: <https://lnk.ua/sqUHI8qMa> (дата звернення: 13.04.2026).
Smolina, S. V. (2010). *Metodyka formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentsii* [Methodology for the formation of foreign language lexical competence]. *Inozemni movy* [Foreign languages]. 4. 16–23. [in Ukrainian].
 8. Ткачик О. В. Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців засобами соціальних мереж. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 45. Т. 2. С. 89–93. URL: http://www.innovativepedagogy.com.ua/archives/2022/45/part_2/18.pdf (дата звернення: 13.04.2026).
Tkachyk, O. V. (2022). *Formuvannia profesiinoi inshomovnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv zasobamy sotsialnykh merezh* [Formation of professional foreign language competence of future specialists through social networks]. *Innovatsiina pedahohika* [Innovative pedagogy]. 45. 2. 89–93. Retrived from: http://www.innovativepedagogy.com.ua/archives/2022/45/part_2/18.pdf. [in Ukrainian].
 9. Шаварова О. В. Дидактичний потенціал соціальної мережі Facebook у процесі навчання англійської мови за професійним спрямуванням. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка»)*. 2024. № 1(35). С. 542–553. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/8254> (дата звернення: 13.04.2026).
Shavarova, O. V. (2024). *Dydaktychnyi potentsial sotsialnoi merezhi Facebook u protsesi navchannia anhliiskoi movy za profesiinym spriamuvanniam* [Didactic potential of the social network Facebook in the process of teaching English for professional purposes]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky (Seria «Pedahohika»)* [Prospects and innovations of science (Series «Pedagogy»)]. 1(35). 542–553. Retrived from: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/8254>. [in Ukrainian].
 10. Aakash Kumar. Facebook as a Language Learning Environment: A Descriptive Study on ESL Learners' Perceptions. *University of Chitral Journal of Linguistics and Literature*. 2024. Vol. 2(I). P. 64–74. DOI: <https://doi.org/10.33195/pxaffh13>.
Aakash, Kumar. (2024). Facebook as a Language Learning Environment: A Descriptive Study on ESL Learners' Perceptions. *University of Chitral Journal of Linguistics and Literature*. 2(I). 64–74. DOI: <https://doi.org/10.33195/pxaffh13>. [in English].
 11. Madata W. Application of Facebook to English Teaching and Learning. *Language Literacy: Journal of Linguistics, Literature, and Language Teaching*. 2022. Vol. 6, No. 1. P. 7–15.
Madata, W. (2022). Application of Facebook to English Teaching and Learning. *Language Literacy: Journal of Linguistics, Literature, and Language Teaching*. 6. 1. 7–15. [in English].
 12. Mykytiuk S., Lysytska O., Melnikova T., Mykytiuk S. Facebook as a Flexible Ubiquitous Learning Space for Developing Speaking Skills. *IAFOR Journal of Education*. 2022. Vol. 10(1). DOI: <https://doi.org/10.22492/ije.10.1.06>
Mykytiuk, S., Lysytska, O., Melnikova, T., Mykytiuk, S. (2022). Facebook as a Flexible Ubiquitous Learning Space for Developing Speaking Skills. *IAFOR Journal of Education*. 10(1). DOI: <https://doi.org/10.22492/ije.10.1.06>. [in English].
 13. Poberezhnyi D. Using Facebook Applications in Teaching English Online. *Megatrends and Media 2021: HOME OFFICETAINMENT : conference proceedings*. 2021. URL: <https://fmk.sk/megatrends-and-media/> (дата звернення: 13.04.2026).
Poberezhnyi, D. (2021). Using Facebook Applications in Teaching English Online. *Megatrends and Media 2021: HOME OFFICETAINMENT : conference proceedings*. Retrived from: <https://fmk.sk/megatrends-and-media/> [in English].
 14. Rokhmah S. Students' writing skill through Telecollaboration: in the context of WhatsApp and Facebook. *Loquen: English Studies Journal*. 2020. Vol. 13(1). P. 31–39.
Rokhmah, S. (2020). Students' writing skill through Telecollaboration: in the context of WhatsApp and Facebook. *Loquen: English Studies Journal*. 13(1). 31–39. [in English].

POBEREZHNYI Dmytro<https://orcid.org/0000-0002-4789-9848>

PhD (Philology), Senior Lecturer
Department of Foreign Languages and Teaching Methods,
The Faculty of Philology and Social Communications,
Berdyansk State Pedagogical University
(Kharkiv, Ukraine) E-mail: worklghtbm@gmail.com

BARAN Ulyana<https://orcid.org/0000-0002-2902-321X>

PhD (Philology), Associate Professor
Department of Foreign Languages and Teaching Methods,
The Faculty of Philology and Social Communications
Berdyansk State Pedagogical University
(Donetsk, Ukraine) E-mail: baran.ulyana@gmail.com

METHODOLOGICAL POTENTIAL OF FACEBOOK IN THE FORMATION OF ENGLISH AND GERMAN LEXICAL SKILLS

The article explores the methodological potential and practical aspects of using the Facebook social network as a highly effective digital tool for developing and enhancing the lexical skills of English and German in students majoring in philology. The relevance of the study is driven by the necessity to find innovative formats for distance and blended learning during crises and martial law, aimed at minimizing educational losses.

The aim of the research is to provide a comprehensive theoretical justification and practical verification of the methodological capabilities of the Facebook platform interface, as well as its integrated and external applications, to intensify the process of foreign language vocabulary acquisition.

Methodology is based on the conceptual ideas of the theory of knowledge and the principles of linguodidactics (scientific rigor, integrity, and integration). The study employs a set of methods: the analysis of scientific literature to define the conceptual and categorical apparatus; methods of theoretical analysis, comparison, and systematization for classifying the platform's tools; the continuous sampling method and methodological modeling for the development of practical exercises.

The scientific novelty of the findings is highlighted by the fact that the Facebook social network is analyzed for the first time as an object of holistic professional inquiry specifically within the context of the parallel improvement of English and German lexical skills. The author details a three-level classification of the platform's tools: the internal interface (posts, statuses, chats), integrated educational applications, and external interactive resources. A system of original author-developed exercises («Lexical Marathon», «Visual Dictation», «Role-play Chat»), adapted to the specific technical capabilities of the platform, is proposed for the first time.

Conclusions. It is proved that the architecture of Facebook creates a unique ecosystem for the development of receptive and productive lexical skills through the personalization of learning and increased motivation. The analysis confirms that built-in elements (Share, Note, Status) are effective for creating contextual exercises on the use of idioms and collocations. Integrated applications (Quiz Planet, Word Search) stimulate mechanisms of receptive recognition and orthographic vigilance. External applications, such as «Learn German – A Game A Day», ensure the development of listening skills and the grammatically correct use of lexemes. Prospects for further research lie in investigating the methodological potential of the analyzed applications and architecture regarding the adaptability of educational content in curricula for various age groups, involving a pedagogical experiment.

Keywords: Facebook social network, lexical skills, digital learning tools, distance education, methodological exercises.

Стаття надійшла до редакції 14.04.2026

Рецензент – доктор педагогічних наук, доцент **Н.В. Грона**